

گاردین به بهانه سالگرد پایان جنگ جهانی دوم، تلاطم ژئوپلیتیک فعلی جهان را بررسی می کند

شاید این یک جنگ جهانی نباشد، اما جهان در حال جنگ است

لحظه‌ای که تلاطم ژئوپلیتیک جهان، حقیقی است

فیونا هیل، تحلیلگر سیاسی و مشاور دولت بریتانیا در مورد بازنگری قریب‌الوقوع استراتژی دفاعی، استدلال می‌کند که جنگ جهانی سوم از قبل آغاز شده است، اگر فقط آن را تشخیص دهیم. ترس از جهانی که در آن هیچ‌کس، به دلیل علم یا جهانی‌سازی، دیگر کنترل را در دست ندارد، به هیچ وجه جدید نیست؛

این مفهوم عنوان دوسخترانی ریت (Reith Lectures) بود، یکی در سال ۱۹۶۷ توسط ادmond لیچ، انسان‌شناس و دیگری در سال ۱۹۹۹ توسط آنتونی گیدنز، فیلسوف سیاسی. اما به ندرت اینقدر واضح بود که نظم جهانی مبتنی بر قوانین که در سال ۱۹۴۵ ایجاد شد، در حال عقب‌نشینی سریع باشد. دیوید میلیبند، وزیر امور خارجه سابق حزب کارگر انگلیس، این هفته در چتم هاوس به خوبی بیان کرد: «می‌دانم که مردم همیشه می‌گویند جهان در حال تغییر است، اما این لحظه‌ای از تلاطم ژئوپلیتیک، حقیقی به نظر می‌رسد؛ دست‌کم به اندازه سال‌های ۱۹۸۹-۹۰ که جهان از جنگ سرد به یک لحظه تک‌قطبی گذر کرد؛ و به نظر من، دولت ترامپ هم نشانه و همت تغییرات در حال وقوع است. مشکل اینجاست که به خوبی معلوم است از چه چیزی فاصله می‌گیریم- دنیایی که در آن ایالات متحده لنگر نظام جهانی بود - اما مشخص نیست در حال رسیدن به چه چیزی هستیم. می‌دانم صحبت‌های زیادی در مورد ایده دنیای چندقطبی با یازنایی از توزیع مجدد توازن قدرت وجود دارد؛ اما به نظر من این مفهوم، ثبات و امنیت بیش از حدی را القای می‌کند.»

مردم در حال بازنگری جایگاه خود در جهان و روابط خود هستند

تونی بلر در سخنرانی‌ای در کالیفرنیا استدلال کرد: «همه از منطقه‌ام خود بیرون رانده شده‌اند. صدایی که از میان بوته‌های سیاسی می‌شنوید، جستجوی بی‌وقفه برای یافتن گزینه‌ها است. مردم در حال بازنگری جایگاه خود در جهان و روابط خود هستند. شکی نیست که این یک شوک بزرگ محسوب می‌شود؛ مهم‌ترین رویداد ژئواستراتژیک است که من در مورد آمریکا و جهان به یاد دارم.» به گفته آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه سابق ایالات متحده، بی‌تفاوتی دونالد ترامپ نسبت به بیگانه کردن متحدانش، یک عمل خرابکارانه است. او گفت دیپلمات‌ها در سراسر جهان می‌پرسیدند: «چه خبر شده؟»

دیگر کسی روی آمریکا شرط بندی نمی‌کند

بلینکن گفت آمریکا ۸۰ سال را صرف ایجاد اعتماد، شراکت‌های اقتصادی قوی و اتحاد‌های نظامی و سیاسی کرده است، و اگر این‌ها در عرض ۱۰۰ روز از بین بروند، بازسازی آن هابسایر دشوار خواهد بود. «این بدان معناست که کشورها به دنبال راه‌هایی برای دور زدن ما، همکاری با یکدیگر اما بدون ایالات متحده خواهند بود. این احتمال که آنچه امروز گفته می‌شود، فردا معکوس شود، و دوباره معکوس شود، به این معنی است که آنها به سادگی نمی‌توانند روی ما حساب کنند. جوابیدن همیشه می‌گفت شرط بندی علیه آمریکا هرگز ایده خوبی نیست. مشکلی که در حال حاضر داریم این است که مردم دیگر روی آمریکا شرط بندی نمی‌کنند.»

شاید این یک جنگ جهانی نباشد، اما جهان در حال جنگ است

پیامدهای اندوهبار بی تفاوتی آمریکا در طول هفته آشکار بوده است. شاید این یک جنگ جهانی نباشد، اما جهان در حال جنگ است. در غزه، جهان شاهد است که محاصره غذایی، اقلام کمکی و تجهیزات پزشکی، در تخلف آشکار از دستورات الزام‌آور دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ)، اکنون وارد سومین ماه خود شده است. اسرائیل در ماه گذشته یمن، لبنان، سوریه و غزه را بمباران کرده؛ این در حالی است که این رژیم روزانه از ایالات متحده می‌خواهد که اجازه بمباران ایران را به آن بدهد.

سکوت ترامپ در برابر جنایت های غزه برای پیشبرد طرح خالی کردن غزه از فلسطینیان

ترامپ نمی‌تواند گله و شکایتی داشته باشد وقتی که برزائل اسموتیچ، وزیر دارایی راست افراطی اسرائیل، روز سه‌شنبه دیدگاه خود را در مورد نوار غزه به اشتراک گذاشت و پیش‌بینی کرد که ظرف نیم‌سال آینده جمعیت این منطقه تنها به یک باریکه محدود می‌شود و بقیه «به طور کامل نابود» خواهد شد. اسموتیچ صرفاً نسخه‌ای از طرح ترامپ برای خالی کردن غزه از فلسطینی‌ها را تکرار می‌کرد؛ طرحی که کاملاً با شرایط آتش‌بسی که فرستاده‌او مذاکره کرده بود، مغایرت دارد.

اسموتیچ در سخنانی در یک «کنفرانس شهرک‌سازی» همچنین اعلام کرد که اسرائیل «حاکمیت خود را» در کرانه باختری در طول عمر دولت کنونی، که قرار است در اکتبر ۲۰۲۶ به پایان برسد، اعمال خواهد کرد، مگر اینکه انتخابات زودتر برگزار شود. اسموتیچ مدعی شد: «ظرف چند ماه، ما قادر خواهیم بود اعلام کنیم که پیروز شده‌ایم. غزه به طور کامل نابود خواهد شد.»

اروپا فقط مدعی دفاع از مردم بی دفاع غزه است نه چیز دیگر

با سکوت ترامپ، این اروپا بود که باید پاسخ می‌داد. ماکسیم پروو، وزیر امور خارجه بلژیک، گفت: «اکنون زمان آن است که اتحادیه اروپا و کل جامعه بین‌المللی بیدار شوند.» او این محاصره را «یک رسوایی مطلق... غیرقابل قبول است؛ قطع عمدی تمام کمک‌های بشردوستانه، تمام دسترسی به غذا، مراقبت‌های بهداشتی، برق و آب، به عنوان یک استراتژی جنگی، کاملاً غیرقابل قبول است.» محکوم کرد. امانوئل مکرون، رئیس‌جمهور فرانسه هم گفت: «اگر روسیه را به دلیل نقض حاکمیت اوکراین محکوم می‌کنیم، نمی‌توانیم در مورد اتفاقاتی که در غزه می‌افتد سکوت کنیم.» او خواستار یک پاسخ متحد از سوی اروپا شد، اما در نشست وزرای امور خارجه در لهستان، ۲۷ وزیر حتی نتوانستند بر سر یک بیانیه مشترک به توافق برسند، چه رسد به اقدام مشترک برای تعلیق توافقنامه تجارت آزاد با اسرائیل، که پیشنهادی از طرف هلند بود.

حمله به محموله های بشردوستانه از حدیده تا پورت سودان

در همین حال در پورت سودان، گذرگاه کمک‌های بشردوستانه به این کشور، پهپادهای نیروهای مخالف دولت زیرساخت‌ها را نابود کردند، همانطور که بمب‌های اسرائیلی در این هفته در حدیده، محل اصلی ورود کمک‌ها به یمن، به دنبال انجام این کار بودند. روز دوشنبه، تلاش دولت سودان برای پاسخگو کردن امارات متحده عربی در دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ) به دلیل ارسال تسلیحات به مخالفان، با شکست مواجه شد. امارات متحده عربی، مانند بسیاری از کشورهای دیگر، از امضاکنندگان کنوانسیون نسل‌کشی است، اما شرطی را وارد کرده؛ مبنی بر اینکه انطباق اقداماتش با این کنوانسیون مشمول رسیدگی در دیوان بین‌المللی دادگستری نباشد. دیوان بین‌المللی دادگستری هم تسلیم شد، بنابراین امارات متحده عربی از امضای کنوانسیون اعتبار کسب می‌کند بدون اینکه نیازی به قضاوت در مورد ایفای تعهداتش داشته باشد. تلاش برای ترغیب طرفین به آتش‌بس بر عهده دیوید لاما، وزیر امور خارجه بریتانیا، گذاشته شده است، اما تاکنون با شکست مواجه شده. ایالات متحده، در ظاهر به رهبران نیروهای مخالف برج‌ب‌نسل‌کش می‌زند، اما هیچ اقدام دیپلماتیک عملی انجام نمی‌دهد.

درگیری روزافزون هند و پاکستان که هر دو سلاح هسته ای دارند

در کشمیر، جایی که دو کشور مسلح به سلاح هسته‌ای به سوی هوابیماهای یکدیگر موشک شلیک می‌کنند، غیبت چشمگیر علاقه آمریکا به چشم آید. آمریکا در هند و پاکستان سفیر ندارد و هیچ مقام ارشد وزارت خارجه‌ای منصوب نشده است. این درگیری در رسانه‌های آمریکا موج ایجاد نمی‌کند و واکنش اولیه ترامپ این بود که «ما به شرمساری است» و «اگر به آن فکر کنید، آنها ده‌ها مورد واقع قرن هاست که با هم می‌جنگند». این در حالی است که به اعتقاد نویسنده گاردین در اختلافات قبلی بین هند و پاکستان، دخالت قاطع آمریکا برای کمک به آرام کردن هر دو طرف لازم بود. در ژوئیه ۱۹۹۹ در واشنگتن، بیل کلینتون شخصاً نواز شریف، رهبر وقت پاکستان را تحت فشار قرار داد تا عقب‌نشینی کند، اقدامی که یک مقام آن را مهم‌ترین دیدار با یک رهبر خارجی در دوران ریاست جمهوری کلینتون خواند. مایک پمپئو، وزیر امور خارجه سابق آمریکا، در خاطرات خود فاش کرد که چگونه دو طرف در فوریه ۲۰۱۹ تا آن‌ها تنها یک جنگ هسته‌ای پیش رفتند؛ اتفاقی که او به طور دیوانه‌وار از یک اتاق امن هتل در سفر به هانوی، به توقف آن کمک کرد. هند، به طرز نگران‌کننده‌ای، دیگر مسئله را به عنوان تروریسم مطرح نمی‌کند، بلکه به عنوان یک اختلاف بین دو دولت مطرح می‌کند و می‌گوید موضوع اساسی، پاکستان است که به عنوان سپر برای تروریسم عمل می‌کند.

جنگ روسیه و اوکراین به عنوان جنگی بر سر هژمونی آمریکا مطرح است

به نوشته گاردین این درگیری‌های فعلی جای جای دنیا ممکن است صرف نظر از وجه مشترک غیبت رهبری آمریکا و آشفتگی دائمی، از هم جدا باشند؛ اما به گفته هیل، در اوکراین عناصر ساختاری جنگ جهانی در کنار هم قرار می‌گیرند. مقیاس

✍️ [**راضیه زرگری**] از کشمیر تا خان یونس، حدیده، پورت سودان و کورسک، تنها صدای انفجار به گوش می‌رسد و تنها درس این است که قوانین قدیمی دیگر کارایی ندارند. در هفته‌ای که متحدان سابق در جهانی که دوباره در حال تقسیم شدن است، جداگانه هشتادمین سالگرد پایان جنگ جهانی دوم را گرامی داشتند، سقوطی افسارگسیخته به سوی جنگ جهانی سوم هرچه بیشتر احساس می‌شود. گاردین در مقاله‌ای به قلم پاتریک وینتور، به مناسبت سالگرد پایان جنگ جهانی دوم، وضعیت فعلی دنیا را که سرعت تحولاتش افسارگسیخته و غافلگیرکننده است، بررسی می‌کند. فروپاشی نظم موسوم به نظم آمریکایی، پیوستگی جنگ‌ها، تمایلی نوپا برای توسل به خشونت فزاینده و مورد حمایت دولت‌ها در کنار بی‌اعتباری نهادهای نظارت مبتنی بر قوانین، همگی در هفته گرامیداشت پایان جنگ جهانی دوم به طرز وحشیانه‌ای به نمایش گذاشته شدند.

تلفات ممکن است با جنگ جهانی دوم متفاوت باشد، اما به ادعای ارتش بریتانیا، روسیه ۹۰۰ هزار تلفات (کشته و زخمی) داشته است که بسیار بیشتر از تلفات آن در جنگ‌های قبلی در چین و افغانستان است.

علاوه بر این، جنگ‌ها اکنون به قول او «مناقشات تغییر دهنده سیستم» هستند. چین، کره شمالی و ایران همگی از روسیه حمایت می‌کنند، هر کدام به طریقی. کشورهای دیگر نیز خوشحال‌اند که به روش‌هایی اقتصاد روسیه را سرپا نگه دارند. هند، که بریتانیا این هفته با آن یک توافق تجارت آزاد را به پایان رسانده است، از زمان شروع جنگ، ۱۱۲ میلیارد یورو نفت از روسیه خریداری کرده و همچنین تسلیحات روسی خریده است.

ترامپ جهان را مشابه پوتین می‌بیند

این درگیری از سوی روسیه و متحدانش به عنوان جنگی بر سر هژمونی آمریکا مطرح شده است. ترامپ به وضوح برنامه‌ای برای خارج کردن ایالات متحده از خط آتش و استقرار روابط با روسیه بر پایه‌ای متفاوت داشت. تمایلی که از دهه ۱۹۸۰ در سر می‌پروراند. ترامپ جهان را مشابه پوتین می‌بیند - مثنی از قدرت‌های حاکم که زمین را به حوزه‌های نفوذ تقسیم می‌کنند. روای او بازآفرینی یالتا ۱۹۴۵ (یک نشست محوری در جنگ جهانی دوم بین رهبران «سه قدرت بزرگ» متفقین: فرانکلین دی. روزولت، وینستون چرچیل و جوزف استالین) در کنار پوتین و احتمالاً شی جین پینگ است؛ با اروپایی که تماشاچی است و اوکراین که تکه تکه شده. با این حال نویسنده گاردین سازماندهی یک خیانت آبرومندانه دشوارتر از حد انتظار، را ثابت شده می‌داند.

آی‌لحن واشنگتن در برابر اوکراین تغییر کرده است؟

ترامپ در کاخ سفید، در سخنانی مشهور به ولودیمیر زلنسکی گفت: «شما باید سپاسگزار باشید زیرا برگ برنده ای ندارید.» اما ترامپ در بازی با برگ برنده‌هایی که داشت زیاده‌روی کرد و بسیاری از آنها را با جنگ تعرفه‌ای و ویرانگرش دور انداخت و مشخص شد که زلنسکی در واقع چند برگ دیگر هم در دست دارد و با ارائه آتش‌بس ۳۰ روزه، یک معامله مواد معدنی با آمریکا و تمرکز بر ارزش نظامی اوکراین برای امنیت غرب، ماهرانه از آنها استفاده کرد. عکس صمیمانه ترامپ و زلنسکی در خلوت مراسم تشییع جنازه باب (عکسی که توسط رئیس دفتر زلنسکی، آندری برماک، گرفته شده بود) بوی آشتی می‌داد، اما در عین حال غرور ترامپ را نیز ارضا می‌کرد. اکنون تغییر لحن قابل توجهی در واشنگتن دیده می‌شود. حتی جی‌دی ونس، معاون رئیس‌جمهور، که زمانی بزرگترین منتقد زلنسکی بود، این هفته اعتراف کرد که روسیه «زیاده‌خواهی می‌کند» و مدعی شد اروپا و ایالات متحده «در یک تیم هستند» رهبران اروپا از این موضوع استقبال خواهند کرد، اما اکنون در سراسر اروپا، و نه فقط در پاریس، این واقعیت آشکار است که صرف نظر از اطمینان بخشی ونس، اروپا باید توانایی اقدام مستقل از ایالات متحده را داشته باشد. بدیهی است که ترامپ قابل اعتماد نیست و ارزیابی خوش بینانه او از اهداف پوتین مورد تایید دیگران نیست.

اینکه آمریکا به نظم امنیتی اروپا پشت کرده شوک در مقیاسی جدید است

با این همه نویسنده گاردین معتقد است برنامه ریزی برای یک اهرم اطمینان بخش اروپایی در اوکراین در حال انجام است، همانطور که برنامه ریزی برای حمله احتمالی روسیه به اروپا. از ماه فوریه، فرانسه و بریتانیا، از طریق یک نیروی اعزامی مشترک و ترکیبی، هسته اصلی این برنامه ریزی را تشکیل داده‌اند، اما این امر گسترده‌تر شده است. فرانک-والتر اشتاینمایر، رئیس‌جمهور آلمان، در سخنرانی خود به مناسبت روز پیروزی بر آلمان نازی (VE Day)، ضرورت آمادگی اروپا برای جنگ را توضیح داد: «جنگ روسیه، نظم امنیتی اروپا را در هم شکسته؛ این واقعیت که اکنون حتی ایالات متحده، که کارهای زیادی برای ایجاد و شکل‌دهی این نظم انجام داد، به آن پشت می‌کند، شوکی در مقیاسی کاملاً جدید است. به همین دلیل است که من از یک تحول دوگانه در این زمانه صحبت می‌کنم - جنگ روسیه و گسست ایالات متحده از ارزش‌های خود - این چیزی است که پایان این قرن طولانی بیستم را رقم می‌زند.» او تاکید کرد که اروپا باید تصمیم بگیرد که چه اتفاقی در آینده رخ خواهد داد.

شاید این یک جنگ جهانی نباشد، اما جهان در حال جنگ است. در غزه، جهان شاهد است که محاصره غذایی، اقدام کمکی و تجهیزات پزشکی، در تخلف آشکار از دستورات الزام‌آور دیوان بین‌المللی دادگستری (ICJ)، اکنون وارد سومین ماه خود شده است. اسرائیل در ماه گذشته یمن، لبنان، سوریه و غزه را بمباران کرده؛ این در حالی است که این رژیم روزانه از ایالات متحده می‌خواهد که اجازه بمباران ایران را به آن بدهد.

